

בבית המשפט העליון

בג"ץ 7206/20

לפני: כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט ד' ברק-ארז

העותרים: 1. פלוני
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של לוטה
זלצברגר

נגד

המשיבים: 1. מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית
2. קצין משטרה צבאית ראשי
3. נציב שרות בתי הסוהר
4. המפקח הכללי – משטרת ישראל

עתירה למתן צו הביאס קורפוס

בשם העותרים: עו"ד נדיה דקה
בשם המשיבים: עו"ד יובל שפיצר

פסק-דין

השופטת ד' ברק-ארז:

1. בעת הגשתה הוגדרה העתירה שבפנינו כמכוונת למתן צו הביאס קורפוס, כך שהמשיבים ימסרו למשפחתו של העותר 1 (להלן: העותר) מידע על מקום הימצאו. כמו כן, התבקשו בעתירה סעדים כלליים הנוגעים להחזקה ומסירה של מידע עדכני בדבר מעצרו של עצורים תושבי האזור, ובפרט עצורים קטינים.

2. העותר הוא קטין בן 15 תושב אלערוב שבנפת חברון. הוא נעצר על-ידי כוחות הביטחון בשעת בוקר מוקדמת ביום 19.10.2020 ובעת הגשת העתירה, למחרת היום, מקום הימצאו לא היה ידוע לבני משפחתו. בעתירה צוין כי משפחתו של העותר פנתה לאחר מעצרו למרכז השליטה של המשיב 2 (המשל"ט), אך לא עלה בידה לקבל מידע

באשר למקום הימצאו. עוד יצוין כי העותר עבר ניתוח בקע מספר ימים לפני מעצרו, עובדה שהייתה לה משמעות להשתלשלות העניינים.

3. העתירה הוגשה כאמור ביום 20.10.2020, ובו ביום ניתנה החלטה המורה למשיבים להגיש תגובה דחופה לה עד ליום 21.10.2020. בתגובת המשיבים שהוגשה בהתאם להחלטה זו נמסר כי העותר הועבר לאחר מעצרו לבית החולים "שערי צדק" לצורך בדיקה רפואית, ולאחר מכן הוא הועבר לבסיס החטיבה המרחבית עציון, ומשם לבית המעצר ירושלים – שם נקלט בסמוך לשעה 13:30. כן נמסר כי המידע על הימצאו של העותר בבית המעצר הועבר לבאת-כוח העותר ביום 20.10.2020 בשעות אחר הצהריים. עוד צוין כי מבירור מול הייעוץ המשפטי לאזור וכפי שעולה מטפסי ההודעה על מעצר קטין ועל חקירתו, בעת מעצרו נמסר לעותר ולאביו כי הוא נעצר בחשד לזריקת בקבוק תבעירה ואבנים. על-פי הנמסר ממשטרת ישראל, כך צוין, העותר שוחח עם משפחתו מספר שעות לאחר שנקלט בבית המעצר.

4. נוכח האמור בתגובתם טענו המשיבים כי התייתר הסעד הראשון והמרכזי של העתירה. באשר לסעדים האחרים, נטען כי הקושי שהתעורר במקרה זה נגע לכך שהעותר הועבר בין מספר מקומות באופן זמני. עוד הוער, כי לנוכח חשיבות ורגישות העניין, הגורמים הרלוונטיים עודכנו בפרטי עניינו של העותר על מנת לטייב בעתיד את מעבר המידע בין משפחות עצורים לבין הרשויות. על רקע האמור, טענו המשיבים כי דין העתירה להימחק.

5. העותרים התבקשו להגיב לתגובת המשיבים, וביום 25.10.2020 הם עשו כן. העותרים ביקשו להדגיש כי עד למועד הגשת העתירה, לא עלה בידם להשיג מידע בנוגע למקום הימצאו של העותר, חרף פניות שבוצעו מצדם לגורמי המשיבים. כמו כן צוין כי אמנם קיבלו פניה טלפונית שנועדה לברר פרטים בדבר הניתוח שעבר העותר, אך מבלי למסור פרטים על מצבו הרפואי של העותר, וכי הדבר גרם לבני משפחתו של העותר מתח וחרדה. רק לאחר הגשת העתירה, כך נטען, הועבר לעותרים המידע שנמסר בתגובת המשיבים. לטענת העותרים, ההתנהלות העולה מן העתירה לא אירעה בפעם הראשונה, ועל כן יש הצדקה להוסיף ולברר את העתירה בכל הנוגע לסעדים הכלליים שהתבקשו בה.

6. לאחר ששקלנו את הדברים מצאנו כי העתירה במתכונתה הנוכחית מיצתה את עצמה ודינה להימחק. משנמסרו לעותרים הפרטים בדבר נסיבות מעצרו של העותר ומקום הימצאו, עיקרה של העתירה אינו רלוונטי עוד. באשר לסעדים האחרים שהתבקשו,

מצאנו כי בנסיבות שבהן פרטי המקרה הובהרו, מדובר בסעדים כלליים אשר אין מקום לבררם במסגרת הדיונית הנוכחית.

7. עם זאת, לא נוכל לסיים מבלי להביע צער על השתלשלות הדברים המתוארת, אשר ניתן להתרשם כי אף המשיבים שותפים לו. כן יש להזכיר את המובן מאליו: חזקה על רשויות המדינה אשר עצרו אדם – לא כל שכן קטיין – ליידע את קרוביו אודות עובדות מעצרו ומקום החזקתו, על מנת שיוכלו לספק לו את העזרה הדרושה לו להגנה על חירותו. הדברים הובהרו כבר בעבר בפסיקתו של בית משפט זה, ולא למותר לחזור עליהם:

”מסירת מידע על עצם המעצר ומקומו של העצור היא אבן פינה של הזכות להליך ראוי (השוו חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ”ו-1996, סעיף 33(א) ראו גם סעיף 78א(ב) לצו בדבר הוראות בטחון (תיקון מס’ 53) אזור (יהודה) (מס’ 1220) התשמ”ח-1988). מסירת המידע מהווה אמצעי בקרה ופיקוח, אך יש לה חשיבות אנושית מבחינת העצור המאבד באחת את השליטה בחייו. יש לדיווח משמעות שלא ניתן להפריז ביסודיותה מבחינת בני המשפחה, אשר קרוב להם נעלם ‘בלא הסבר’. ההגנה על הפומביות מהווה ערובה למניעת שימוש לרעה ביכולת לעצור, ומונעת שימוש בלתי מרוסן ביכולת זו. אכן, כוחה של המדינה, ויהיו כוונותיה טובות ככל שיהיו, הוא גדול. בלא דיווח עלול כוח זה לצאת מכלל שליטה, גם אם הוא מוסבר בשיקולים ביטחוניים. ויתור או הגמשה טומנים בחובם סיכונים ברורים. הנסיון מלמד ששימוש יתר בכח, שלא שורש בעיתו, יוצר מציאות חדשה. הכוח אינו כמו בומרנג, כשמשחררים אותו - הוא לא חוזר. על כן מצווה הרשות להקפדה של ממש בכל הנוגע להפעלת סמכויות המעצר. הקפדה זו מחייבת דיווח מיידית על עצם המעצר” (בג”ץ 9332/02 ג’ראר נ’ מפקד כוחות צה”ל בגדה המערבית (20.12.2002). ראו גם: בג”ץ 8435/12 פלוני נ’ מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית (22.8.2013)).

8. סוף דבר: אנו מורים על מחיקת העתירה. במכלול הנסיבות, המשיבים יישאו בהוצאות העותרים בסך של 7,500 שקלים.

ניתן היום, ט’ בחשון התשפ”א (27.10.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט